

ΟΤΑΝ ΣΠΑΣΗ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΤΑΣΣΟΣ ΦΛΕΡΗΣ — Δικηγόρος, πού δέν κάνει τὸ ἐπάγγελμά του καὶ
ζῇ ἀπὸ ἓνα μικρὸ εἰσόδημα. Σαρανταπέντε ἐτῶν, δείχνοντας μεγα-
λύτερος, ἀπὸ μιὰ κουρασμένη ζωή, πού τὰ ἴχνη της εἶναι ζωγραφι-
σμένα στὸ πρόσωπό του καὶ στὰ πρώϊμα ἀσπρισμένα μαλλιά του.
Φιλάρεσκος στὸ ντύσιμο καὶ τοὺς τρόπους.

ΔΩΡΑ — Κόρη του ὡς δεκάξι χρόνων.

ΒΕΡΑ ΜΕΡΑΤΗ — Ἡ πρώτη ἐρωμένη τοῦ Φλέρη, ὡς τριανταπέντε χρόνων.
Αὐστηρὴ ὁμορφιά, μαραμμένη ἀπὸ κάποια βαθειὰ ἀρρώστεια.

ΛΕΛΑ — Ἐλεύθερη γυναῖκα, φιλενάδα τοῦ Τάσσου.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΙΣΤΡΑΣ — Γιατρός τῶν λουτρῶν, γηραλέος μὰ ζωηρός καὶ
γερός ἀνθρωπος.

ΝΙΚΟΣ ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἀνιψιὸς τοῦ γιατροῦ Μιστρά, φοιτητῆς τῆς Γιατρικῆς.

Ο ΜΠΑΡΜ - ΑΡΓΥΡΗΣ — Παλιὸς ὑπηρέτης τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Φλέρη,
γέρος ἐξηντάρης.

ΕΝΑΣ ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ

ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΙΝΑ

ΕΝΑΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ τοῦ ξενοδοχείου.

ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ πού παραθερίζουν στὰ λουτρά.

ΛΕΛΑ — ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.

Ἡ σκηνὴ σύγχρονη σὲ μιὰ Ἑλληνικὴ λουτρόπολη.

Παραστάθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ « Νέα Σκηνή » 11 Αὐγούστου 1909.

ΟΤΑΝ ΣΠΑΣΗ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Σάλα τοῦ ξενοδοχείου τῶν λουτρῶν. Ἐπίπλωση μὲ ἀνοιχτά χρώματα ἀπὸ ξύλο λακὲ καὶ ψάθα. Λουλούδια ἀπάνω στὰ τραπέζια. Τὰ παράθυρα ἀνοιχτά. Θύρες δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ποὺ φέρνουν σὲ δωμάτια. Στὸ βάθος δύο μεγάλες θύρες ποὺ φέρνουν στὴν ἐξοδο.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΦΛΕΡΗΣ, ΕΝΑΣ ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ,

ἀργότερα ΜΠΑΡΜΠ - ΑΡΓΥΡΗΣ - ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ὁ Τάσος Φλέρης, ξαπλωμένος σὲ μιὰ κουνιστὴ πολυθρόνα, διαβάζει ἐφημερίδα, μὲ συχνὲς διακοπές, σὰ νὰ μὴν προσέχη σὲ τί διαβάζει. Καπνίζει ποῦρο κι' ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ φέρνει στὰ χεῖλια του ἓνα ποτηράκι πράσινο λικέρ, ἀκουμπισμένο στὸ διπλανὸ τοῦ τραπέζι. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς στὸ διπλανὸ τραπέζι μόλις ἔχει τελειώσει ἓνα γράμμα, τὸ σφραγίζει καὶ σηκώνεται.

ΑΝΘΥΠΟΛ. — Ἐνῶ σηκώνεται. Ὡστε δὲ φεύγετε οὔτε σήμερα, κύριε Φλέρη; Πῶς αὐτὴ ἡ ξαφνικὴ ἀναβολή; Μήπως μελετᾶτε καμμιά ἐκδίκηση στὸ πόκερ;

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀ! ὄχι, ἀνθυπολοχαγέ μου. Σὲ βεβαιώνω. Συλλογίστηκα ἀπλούστατα πὼς εἶναι πολὺ νωρὶς νὰ γυρίσω στὴν Ἀθήνα. Δὲ βλέπεις; Οἱ ζέστες ξαναρχίσανε. Νομίζει κανεὶς πὼς ξαναγυρίζομε στὴν ἀνοιξή, ἐνῶ ἔχομε μπροστά μας τὸ χειμῶνα. Ἐγὼ ἔβαλα πάλι τὰ καλοκαιρινά μου. Νά, κύτταξε!...

ΑΝΘΥΠΟΛ. — Χμ! Μὴν ἐμπιστεύεσθε πολὺ σ' αὐτὴ τὴν Ἀνοιξή, κύριε Φλέρη. Τὸ φθινόπωρο εἶναι ἀπιστὴ ἐποχή. Νομίζω πὼς δὲν κάματε καθόλου καλὰ νὰ βάλετε τὰ καλοκαιρινά σας.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀνθυπολοχαγέ μου, τ' ἄσπρα μου μαλλιά σ' ἀπατοῦνε. Γελάει ἀνόρεκτα. Δὲν εἶμαι καὶ τόσο γέρος ὅσο φαίνομαι. Μπορῶ νὰ κάνω ἀκόμα μερικὲς κουτουράδες. Ἡ ὄχι;

ΑΝΘΥΠΟΛ. — Σᾶς ὀρκίζομαι, κύριε Φλέρη, πὼς τὰ λόγια μου δὲν κρύβανε κανένα πονηρὸ ὑπαινιγμό. Λυποῦμαι πολὺ ποὺ μὲ παρεξηγήσατε.

ΦΛΕΡΗΣ — Σοῦ χωρατεύω, σοῦ χωρατεύω, ἀνθυπολοχαγέ. Πίνει νευρικά. Ἐπειτα τὸ βέβαιο εἶναι πὼς δὲν ἔχεις ἀπολύτως ἄδικο.

ΑΝΘΥΠΟΛ. — Λοιπὸν au revoir, κύριε Φλέρη. Σᾶς περιμένομε κάτω νὰ κάμωμε τὸ καρρέ μας. Εἶναι ἡ μόνη διασκέδαση ποὺ μᾶς ἔμεινε ἐδῶ στὰ λουτρά.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἡ μόνη, ἀνθυπολοχαγέ; Καὶ ἡ ἀγάπη; Οἱ ὤμορφες γυναικοῦλες;

ΑΝΘΥΠΟΛ.— Ἀφῖστε με, ἀφῖστε με, κύριε Φλέρη. Βρίσκομαι σὲ ἀνάρρωση ἀπὸ ἓναν ἔρωτα, κι' ἂν ξανακυλίσω εἶμαι χαμένος. Φοβερὴ ἀρρώστεια!

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀρρώστεια, ἀλήθεια. Δὲν ἦτανε ὅμως μιὰ φορὰ. Ἐγινε . . .

ΑΝΘΥΠΟΛ.— Ξορκισμένη νὰ εἶναι, ξορκισμένη. Au revoir.

Φεύγει γελῶντας.

ΦΛΕΡΗΣ — Μοναχὸς του. Καὶ ὅμως καλύτερα θὰ ἦτανε νὰ ξαναγύριζα ἀμέσως στὴν Ἀθήνα.

Πετάει τὴν ἐφημερίδα στὸ πάτωμα καὶ στραγγίζει τὸ ποτήρι του. Ἀπὸ τὴ μεσιανὴ θύρα μπαίνει ὁ Μπάρμπ - Ἀργύρης, ἀγκωμαχῶντας μὲ δυὸ βαλίτσες στὰ χέρια. Κἄτι μουρμουρίζει μοναχὸς του, ἀφίνει τὶς βαλίτσες στὸ πάτωμα καὶ σκουπίζει τὸν ἰδρώτα του. Ὁ Φλέρης γυρίζει καὶ τὸν βλέπει.

Τὶς ἔφερες ἐπὶ τέλους;

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Τὶς ἔφερα, τὶ νὰ κάνω. Ἀνάθεμα κι' ἂν καταλαβαίνω τὶ γίνεται σήμερα.

ΦΛΕΡΗΣ — Μὴ γκρινιαῖς, ἀνθρῶπε τοῦ θεοῦ. Μὴ γκρινιαῖς. Παῦσε πιά. Πάρε τὶς βαλίτσες καὶ πῆγαινε τις μέσα.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Μιὰ ζωὴ αὐτὸ γίνεται. Αὐτὸ ξέρω γώ. Ὅμως καιρὸς εἶναι θαρρῶ νὰ ἡσυχάσουμε, νὰ ρίξουμε τὴν ἄγκουρα. Γεράσαμε, κύριε Τάσσο. Δὲν τὸ κατάλαβες; Γεράσαμε.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἐφυγε τὸ βαπόρι;

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Ξερά. Ἐφυγε.

Κυττάζει τὸ Φλέρη σὰ μάτια, σὰ νὰ ζητᾷ κἄτι νὰ μαντέψῃ.

ΦΛΕΡΗΣ — Τὶ μὲ κυτᾷς ἔτσι; Τὶ θέλεις; Τὶ θὰ βγάλῃς πάλι ἀπ' τὸ στόμα σου; Σοῦ εἶπα. Πάρε τὶς βαλίτσες ἀπ' τὴ μέση . . .

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Δὲ μίλησα, κύριε Τάσσο. Δὲν εἶπα τίποτε.

ΦΛΕΡΗΣ — Τὸ ἴδιο εἶναι. Αὐτὸ τὸ βλέμμα σου μοῦ κάνει κακό. Μέσα σὰ βαθουλωμένα μάτια σου μοῦ φαίνεται πὼς περνάει ὅλη ἡ μαύρη ἱστορία τῆς ζωῆς μου.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Δὲ φταίω, κύριε Τάσσο. Ἡ ζωὴ μου πέρασε μέσα στὸ σπίτι σας, μέσα στὸ σπίτι τοῦ πατέρα σου, μέσα στὸ δικό σου. Ἡ ἀγάπη μου ἔγινε καθρέφτης καὶ καθρέφτισε τὰ καλὰ καὶ τὰ κακά. Τὰ κακὰ ἦτανε πιότερα. Ἔτσι ἦθελε ὁ Θεός. Δὲ φταίω ἐγώ.

ΦΛΕΡΗΣ — Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω, Ἀργύρη μου. Μὴ μὲ ξεσυνερίζεσαι ἂν σοῦ κακομίλησα. Μὲ ξέρεις πὼς εἶμαι νευρικός.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Δὲν πειράζει, κύριε Τάσσο. Ἐγὼ δὲ σὲ ξεσυνερίζομαι. Ἀψόδυμος εἶσαι, δὲν εἶσαι κακός. Κι' ἂν μ' ἀποπέρνης

καμμιὰ φορά, ἐγὼ πάντα σ' ἀγαπάω. Μέσα στὰ χέρια μου σ' ἀνά-
θρεψα. Σὲ λίγο. Πές μου, κύριε Τάσσο, τὶ ἔχεις σήμερα; Κἄτι
σὲ βασανίζει.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν ἔχω τίποτα, Ἀργύρη. Τίποτα. Ἦσυχασε.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Δὲ θέλεις νὰ μοῦ πῆς. Ἄς εἶναι. Ὁ Θεὸς νὰ τὰ
φέρῃ δεξιὰ. Ἐγὼ πάω τὶς βαλίτσες μέσα.

Σηκώνει τὶς βαλίτσες καὶ προχωρεῖ στὴ δεξιὰ θύρα.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἄκουσε, Ἀργύρη. Πές τῆς κυρίας Δώρας, πὼς εἶμαι
ἐδῶ καὶ τὴν περιμένω, σὰν ἐτοιμασθῇ.

Ὁ Ἀργύρης φεύγει συλλογισμένο. Ὁ Φλέρης χτυπάει τὸ κουδούνι.

Ἔρχεται ὁ ὑπηρέτης.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ — Τὶ προστάζει ὁ κύριος;

ΦΛΕΡΗΣ — Φέρε μου ἓνα πίπερ - μέντ, Θοδόση. Σὲ λίγο. Ὁ
γιατρός, ξέρεις, μοῦ τὸ ἀπαγορεύει.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ — Ἡ μποτιλλία εἶναι κοντά σας, κύριε Φλέρη. Νὰ
σᾶς βάλω.

Τοῦ βάζει στὸ ποτῆρι.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἄ! ἡ μποτιλλία εἶναι κοντά μου. Δὲν πρόσεξα.
Ἄκουσες τὶ σοῦ εἶπα, Θοδόση; Ὁ γιατρός μοῦ τὸ ἀπαγορεύει.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ — Μὴν τὸν ξεσυνερίζεσθε, κύριε Φλέρη. Σὲ ὅλον τὸν
κόσμο πού βρίσκεται ἐδῶ στὰ λουτρὰ τῶχει ἀπαγορευμένο. Κι' ὅλοι
πίνουνε. Δὲν τὸν ξεσυνερίζονται, βλέπετε.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἄ! ἔτσι; Τότε καλὰ Θοδόση. Πήγαινε, εὐχαριστῶ.
Ὁ ὑπηρέτης φεύγει. Ὁ Φλέρης φέρνει τὸ ποτῆρι στὰ χεῖλια. Εἰς ὑγείαν
λοιπὸν τῆς δευτέρας νεότητος!

Πίνει καὶ γελάει μὲ κάποια πικρὴ εἰρωνεία.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΦΛΕΡΗΣ - Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΙΣΤΡΑΣ

ΜΙΣΤΡΑΣ — Μπαίνει στὴ σάλα χωρὶς νὰ ἰδῇ τὸ Φλέρη. Ἀξαφνα
τὸν καταλαβαίνει καὶ πλησιάζει κοντά του. Τὸν χτυπάει στὶς πλάτες.
Carissimo amico, ἐδῶ βρίσκεσαι, πάει νὰ πῇ, ἀκόμα; Οἱ σύντρο-
φοί σου σὲ περιμένουνε κάτω στὸ πόκερ.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀγαπητέ μου, γιατρέ. Τὶ εὐτυχία! Ἰσα-ἴσα πού σὲ
συλλογιζόμουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ. Τηλεπάθεια σωστή. Ἐλα κάθισε,
γιατρέ μου.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἀφισε, νὰ σὲ χαρῶ, τὶς γαλιφιές. Ἀφισέ τις! Τὸ
εἶδα πάλι αὐτὸ τὸ πράσινο δηλητήριο κοντά σου. Σοῦ τὸ λέω γιὰ
τελευταία φορά. Θὰ τὰ χαλάσωμε ὀριστικῶς. Νὰ τὸ ξέρης, τζόγια μου.

ΦΛΕΡΗΣ — Πίνεις ἓνα ποτηράκι, γιατρέ;

ΜΙΣΤΡΑΣ — Κατεργάρη, κατεργάρη. "Ε! ἄς εἶναι. "Ενα ποτηράκι, πάει νὰ πῇ, θὰ τὸ πιοῦμε. "Οχι γι' ἄλλο τίποτε, μὰ γιατί εἶμαι ἀποστα-
μένος ἀπὸ τὸ δρόμο.

Βάζει στὸ ποτήρι τοῦ Φλέρη.

ΦΛΕΡΗΣ — Μοῦ πῆρες τὸ ποτήρι μου. Στάσου νὰ σοῦ φέρουν
ἕνα ἄλλο.....Νὰ κτυπήσω. Αἰωνίως εἶσαι ἀφηρημένος, καῦμένη γιατρέ.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Δὲν εἶναι καμμιά ἀνάγκη, τζόγια μου. Μὴ συχίζε-
σαι μὲ τὸ τίποτε. "Εγὼ δὲ σὲ σιχαίνομαι βλέπεις. Θὰ πιῶ στὸ ποτη-
ράκι σου κ' ἐσὺ δὲ θὰ πῇς καθόλου. "Ας ἀφίσουμε τὰ χωρατὰ. Εἶναι
ἀνάγκη νὰ τὰ κόψῃς ὅλα τοῦτα τὰ δηλητήρια. Χρειάζεται λίγη
θέληση. Μὲ λίγη θέληση νικάει κανένας ὅλους τοὺς πειρασμούς, νὰ
σὲ χαρῶ.

ΦΛΕΡΗΣ — "Ωραία, μὰ τὸ Θεό, αὐτὴ ἡ θεωρία γιὰ τὴ θέληση.
Νὰ κάνῃ κανένας τὴν εὐχαρίστηση τὴ δική του δὲν εἶναι θέληση.
Νὰ κάνῃ τὸ κέφι τῶν ἄλλωνῶν, αὐτὸ εἶναι ἡ θέληση. Σπολλάτη. Τὴν
εἶχα ἀρκετὰ χρόνια τὴ θέληση αὐτή.... Φτάνει, πιά. Φτάνει.

ΜΙΣΤΡΑΣ — "Ασε τὶς φιλοσοφίες, μάτια μου. Σοῦλειψε πάντα ἡ
θέληση. Αὐτὸ σὲ χαλάει. Στάθηκες σ' ὅλη τὴ ζωὴ σου ἕνας ποιητής.
Φούμαρα! Καπνοί! Τὸν χαϊδεύει στὶς πλάτες. Μὴ σοῦ κακοφαίνεται!

ΦΛΕΡΗΣ — "Η ζωὴ δίνει κάποια μαθήματα. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς
τὰ δίνει κάποτε πολὺ ἀργά. Σὲ λίγο. "Ακουσε, γιατρέ. Θέλω νὰ ζήσω
ἀκόμα. Θέλω νὰ ζήσω. "Η σακατεμένη μου ζωὴ κάνει μιὰ τελευταία
ἐπανάσταση μέσα μου. Μὴν τὴν ἐμποδίζῃς.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Δὲν μπορείς νᾶχῃς παράπονα ἀπ' τὴ ζωὴ σου. Τὴ
σπατάλησες ἀρκετὰ καψερά. Δούλειψες τὸν "Ερωτα, πάει νὰ πῇ, σὰν
πιστὸς στρατιώτης.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν εἶναι ὁ "Ερωτας, αὐτὸ ποὺ δούλεψα. Οἱ ἀγορα-
σμένες χαρὲς δὲν εἶναι ὁ "Ερωτας.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τότες εἶναι τὰ δάκρυα, οἱ ἀναστεναγμοί, τὰ βάσανα.
Κι' ἀπ' αὐτὰ πέρασες, καψερά. Δὲν τῶχεις παράπονο, πάει νὰ πῇ.

ΦΛΕΡΗΣ — Οὔτε αὐτὰ δὲν εἶναι ὁ "Ερωτας. Οὔτε. Ξέρεις τί εἶναι
αὐτά;

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τί;

ΦΛΕΡΗΣ — Θυμᾶσαι δυὸ παλιὲς στάμπες, ποῦχαμε στὸ σπίτι τοῦ
πατέρα μου;

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὶ θὲς νὰ πῇς;

ΦΛΕΡΗΣ — Δυὸ παλιὲς στάμπες. Δείχνει φανταστικά. Στὴν ὄχθη ἐνὸς
μαύρου ποταμοῦ, χιλιάδες παρθένες, γλωμὲς καὶ θλιμένες, μὲ λυμένα
τὰ μαλλιά, γέροντας θλιβερά ἀπάνω στὰ σκοτεινὰ νερὰ τοῦ ποτα-
μοῦ, ἄπλώναν μὲ ἀπελπισιὰ τὰ χέρια σ' ἕνα μακρυνὸ περιγιάλι. "Ο πο-

ταμὸς αὐτὸς ἦτανε ὁ Ἀχέρων, τὸ μακρονὸ περιγιάλι ἦτανε ὁ ἀπάνω κόσμος, κ' οἱ παρθένες, πὺν ἕνας βουβὸς θρηῆνος φαινότανε ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ θλιβερό τους ἀγκάλιασμα, ἦτανε οἱ ψυχὲς πὺν δὲ γνωρίζανε τὴ χαρὰ τῆς ἀγάπης στὴ ζωὴ τους. Χιλιάδες ἦτανε οἱ θλιμένες ψυχὲς ἀπάνω ἀπ' τὰ μαῦρα νερὰ τοῦ ποταμοῦ..... Αὐτὴ ἦτανε ἡ μία στάμπα. Καὶ ἡ ἄλλη; Τὴ θυμᾶσαι; Γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι ξεφαντώματος, ἄντρες καὶ γυναῖκες, ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τὸ κρασί καὶ τὰ φιλιά, γλωμοὶ σὰν πεθαιμένοι, μὲ τὰ μάτια βαθυλωτά, κοίτονταν σὰν πτώματα, ἄλλοι πεσμένοι κατὰμουτρα ἀπάνω στὰ μαρμαμένα λουλούδια, ἄλλοι ξαπλωμένοι πίστομα στὸ χῶμα, ἄλλοι κουλουριασμένοι, σὰν νὰ τοὺς τάραξε μιὰ κακιὰ ἀρρώστεια. Ἄντρες καὶ γυναῖκες κοίτονταν ἔτσι, πλάτες μὲ πλάτες, γυρίζοντας τὰ μοῦτρα τους μὲ σιχασιὰ καὶ καταφρόνια..... Αὐτὲς οἱ φριχτὲς στάμπες, αὐτὲς εἶναι, γιατρέ, ὁ Ἔρωτας πὺν δουλεῖ σήμερα στὸν κόσμον.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Νὰ σὲ χαρῶ, μάτια μου, εἶχα καιρὸ ν' ἀκούσω τὴν παλιά σου εὐγλωττία. Τώρα τελευταῖα τὰ λόγια σοῦ βγαίνουν μὲ τὸ τσιμπίδι. Μπράβο, μὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὁραῖα μίλησες. Νὰ σοῦ πῶ ὅμως τὴν ἁμαρτία μου. Κατὰ μέρος τὶς στάμπες, βάζω στοίχημα πὺς εἶσαι ξανὰ ἐρωτευμένος. Κατεργάρη!

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀφισέ με, καϋμένε γιατρέ. Ἡ εὐθυμία σου, αὐτὴ ἡ αἰώνια εὐθυμία σου, μὲ πειράζει κάμποσες φορὲς. Πήγαινε νὰ ἰδῇς τοὺς ἀρρώστους σου. Θέλω νὰ μείνω μοναχὸς μου.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ὁ! νεῦρα, νεῦρα! Ἀνάψαμε πάλι. Ἀνάψαμε... Ἔλα, πές μου σοβαρά. Βάζω στοίχημα πὺς νοσταλγεῖς τὴ Λέλα. Δὲν μπορείς νὰ κάνης χωρὶς αὐτήνα.

ΦΛΕΡΗΣ — Τὸ ξέρεις καλὰ πὺς δὲ μοῦ ἐπιτρέπεται πιά νὰ τὴ συλλογίζωμαι. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὺν ἔφερα τὴν κόρη μου ἀπὸ τὸ μοναστήρι, δὲν μπορεί πιά νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴ Λέλα. Αὐτὴ δὲν μπορεί πιά νὰ ζήσει μαζί μου. Μιὰ ἄλλη ζωὴ ἀρχίζει γιὰ μένα. Ἔχω ὑποχρεώσεις στὴν κόρη μου. Αὐτὸ τὸ ξέρεις, γιατρέ. Τὰ εἶπαμε μιὰ φορά.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Αὐτὸ δὲ θὰ πῇ πὺς δὲν τὴν ἀγαπᾷς ἀκόμα. Ἡ προτίμησή σου ἦτανε πάντα γιὰ τὶς γυναῖκες τοῦ εἶδους τῆς.

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅχι, μὴν τὸ λές, γιατρέ, αὐτό. Ἡ Λέλα δὲν εἶναι αὐτὸ πὺν νομίζεις. Δὲν εἶναι πολλὲς γυναῖκες πὺν τῆς μοιάζουν.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Δὲν εἶπα τὸ ἐνάντιο. Αὐτὸ λέω κ' ἐγώ, πὺς τὴν ἀγαπᾷς πάντα.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀγαπῶ πιά. Τὸ ξέρεις.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Πάει νὰ πῇ τὸ λοιπὸν πὺς ἔχομε καινούργιες ἀγάπες.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν ξέρω, γιατρέ. Δὲν ξέρω. Ἀφισέ με ἡσυχά.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Σέβομαι τὰ νεῦρα σου. Ἄς εἶναι! Ποῦ εἶναι ἡ κόρη σου;

ΦΛΕΡΗΣ — Ποῦ νᾶνε; Μὲς στὴν κάμαρή της, γονατισμένη μπροστὰ σὲ καμμιὰν εἰκόνα. Αὐτὸ τὸ μοναστήρι τῆς Τήνου μοῦ τὴν πρόκοψε. Ὅλο καὶ κλάματα. Θαρρῶ πὼς εἶν' ἐρωτευμένη μὲ ὄλους τοὺς ἀγγέλους τοῦρανοῦ.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Μέσα σὰ μοναστήρια, μάτια μου, εἶπε κάποιος φιλόσοφος, ὁ Χριστὸς πέρνει τὴ μορφὴ τοῦ Ἀδωνίδος. Κύτταξε νὰ τῆς βρῆς κανένα ἄγγελο μὲ κρέας καὶ κόκκαλα. Ὁ ἔρωτας τῶν αὐτῶν φέρνει ὑστερισμούς.

ΦΛΕΡΗΣ — Αὐτὸ ἔλειψε. Νὰ φροντίζουμε ἀπὸ τώρα γιὰ γαμπρό! Σὰν ἔρθῃ ἡ ὥρα της θὰ φροντίσω. Δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμα. Ἀφίγ-
κράζεται. Σιωπή! Θαρρῶ πὼς ἔρχεται....

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Οἱ παραπάνω, ΝΙΚΟΣ ΜΙΣΤΡΑΣ

Ἀπ' τὴ μεσιανὴ θύρα μπαίνει ζωνηρὰ ὁ Νίκος Μιστρᾶς, μὲ ἀνοιχτὰ ροῦχα, καλοβαλμένους καὶ μὲ λουλούδι στὴν κουμπότρυπα.

ΝΙΚΟΣ — Ἐνῶ προχωρεῖ. Καλησπέρα, θεῖε μου. Σᾶς γυρεύω μιὰ ὥρα. Βλέπει τὸ Φλέρη. Ἄ! καλησπέρα σας, κύριε Φλέρη. Καλά;

Δίνει τὸ χέρι.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐδῶ εἶμαι, μάτια μου. Τὰ λέω μὲ τὸ φίλο μου...

ΦΛΕΡΗΣ — Καλησπέρα, φίλε μου.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Καμαρόνοντας τὸν ἀντιπὸ του. Νᾶχαμε τὰ χρόνια του. Ἔ, Τάσσο;

ΦΛΕΡΗΣ — Τὶ βγαίνει; Τὰ εἶχαμε μιὰ φορὰ. Πήγανε χαμένα.

ΝΙΚΟΣ — Δὲν ἔχει πόκερ σήμερα, κύριε Φλέρη;

ΦΛΕΡΗΣ — Χωρὶς νὰ προσέξῃ στὴν ἐρώτηση. Πόσων χρόνων, εἶσαι νεανία;

ΝΙΚΟΣ — Εἰκοσιενός, κύριε Φλέρη.

ΦΛΕΡΗΣ — Εἰκοσιενός. Ἔχει νὰ πῇ κατὶ! Ἔ, γιατί;

Ἀναστενάζει.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Γιατὶ συγκινεῖσαι, πάει νὰ πῇ;

ΦΛΕΡΗΣ — Τίποτα! Εἶναι ἓνας ἀριθμὸς ποὺ μὲ συγκινεῖ. Ἔχει
κ' ἡ ἀριθμητικὴ βλέπεις τὴν ποιήσῃ της.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Στοὺς μικροὺς ἀριθμούς. Ἔ;

Γελάει.

ΦΛΕΡΗΣ — Καὶ στοὺς μεγάλους ἀπὸτε. Ἄς τᾶφίσουμε ὅμως αὐτά.

Ἀλλάζει τόνο. Πρὸς τὸ Νίκο. Καὶ τὰ σχέδια ἔχει σήμερα ἡ νεολαία τῶν λουτρῶν; Κουπὶ γιὰ πανί;

ΝΙΚΟΣ — Τὸ μαντέψατε. Ἔχομε σήμερα ἰστιοπλοῖα. Ἡ φιλοδοξία μου εἶναι νὰ κάνω ὅλα τὰ κορίτσια τῶν λουτρῶν νὰ περάσουνε τοὺς ναυτικούς δοκίμους. Οἱ γυναῖκες στὴ θάλασσα εἶναι στὸ στοιχεῖο τους.

ΦΛΕΡΗΣ — Εἰκοσιενὸς χρόνων!

Ἀναστενάζει.

ΝΙΚΟΣ — Δὲ θὰ μᾶς δώσετε σήμερα καὶ τὴ Δίδα Δώρα, κύριε Φλέρη; Ἔρχομαι νὰ σᾶς τὴ ζητήσω ἀπὸ μέρος ὅλων τῶν δεσποινίδων.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Θὰ τῆς κάνη πολὺ καλὸ λίγη ἄσκηση, Τάσσο. Στεῖλε τὴν μὲ τὴ βάρκα, νὰ σὲ χαρῶ.

ΦΛΕΡΗΣ — ὦ! φίλε μου. Ἄν μπορούσατε νὰ μοῦ τὴν ξεκολλήσετε ἀπὸ τοὺς οὐρανόους φίλους της, θὰ σᾶς ἤμιοννα καὶ ὑποχρεωμένος. Φτάνει νὰ θῇ μονάχα.

ΝΙΚΟΣ — Θὰ τὴν παρακαλέσω ἐγώ, κύριε Φλέρη.

ΦΛΕΡΗΣ — Φοβοῦμαι, φίλε μου, πὼς ἡ παράκλησή σου...

Ἀκούεται δεξιὰ ἡ θύρα ποὺ ἀνοίγει.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐκείνη θαρρῶ πὼς εἶναι.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲ θὰ ξέρη πὼς εἶσθε ἐδῶ. Εἶδεμή....

Ἡ δεξιὰ θύρα ἀνοίγει καὶ φαίνεται ἡ Δώρα. Μόλις ὁμῶς ἀντικρύζει τοὺς ξένους ξαφνίζεται καὶ κάνει νὰ γυρίσῃ πίσω.

ΜΙΣΤΡΑΣ — ὦ! δεσποινίς, ὦραϊα! ὦραϊα! Μόλις μᾶς εἶδατε. Σᾶς εὐχαριστοῦμε. Τόση περιφρόνηση, πάει νὰ πῇ.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἐλα, παιδί μου. Ὡς πότε θᾶσαι ἀγρίμι; Ἐλα νὰ χαιρετίσης τὸ γιατρό, τὸν κύριο Νίκο.

ΝΙΚΟΣ — Μὴν ἐνοχλεῖτε τὴ δεσποινίδα, κύριε Φλέρη. Ἴσως...

ΦΛΕΡΗΣ — Αὐστηρά. Ἐλα ἐδῶ, Δώρα.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οἱ παραπάνω, ΔΩΡΑ

ΔΩΡΑ — Προχωρεῖ ντροπαλὴ καὶ χαιρετάει μὲ κλίσιν τοῦ κεφαλιοῦ. Καλησπέρα σας, κύριε γιατρέ. Πρὸς τὸ Νίκο. Καλησπέρα σας κύριε. Γυρίζει πρὸς τὸν πατέρα της. Μπαμπᾶ μου.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Εἶδες πὼς σ' ἐπρόδωκα, κοκκῶνα μου; Θὰ μ' ἔχῃς μιὰ φούρκα, μάτια μου.

Ἡ Δώρα κάνει μιὰ σιωπηλὴ διαμαρτύρηση.

ΦΛΕΡΗΣ — Τὶ τρόπος εἶναι αὐτός; Ὡς πότε θᾶσαι ἀγρίμι; Δῶσε τὸ χέρι σου στοὺς κυρίους. Δὲ γνωρίζεσαι μὲ τὸν κ. Νίκο;

ΔΩΡΑ — Ντροπαλά πάντα. ὦ! βέβαια...

Δίνει τὸ χέρι της.

ΝΙΚΟΣ — Τί λέτε, κύριε Φλέρη; Τὴ δεσποινίδα; Οἱ ξαδέρφες μου τὴ θεωροῦν γιὰ τὴν καλύτερή τους φιλενάδα, δὲν τὴ ξεχωρίζουν ἀπὸ ἀδερφή. Ὅμως ἡ δεσποινίς—Πρὸς τὴ Δώρα—μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ διαβιβάσω παράπονα, δεσποινίς; — εἶναι τόσο ἀκατάδεχτη καὶ μᾶς κάνει τόσο σπανίως τὴν εὐχαρίστηση...

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀκατάδεχτη! Ἀνόητη θέλετε νὰ πῆτε. Ὅλη τὴν ἡμέρα κάθεται στὴν κάμαρὴ της καὶ φροντίζει γιὰ τὴ ψυχὴ της, προετοιμάζεται γιὰ καλόγηρα.

Ἡ Δώρα δυσανασχετεῖ.

ΝΙΚΟΣ — Ἄν ἦξερα, κύριε Φλέρη, πὼς θὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ τὴ μαλλώσετε...

ΦΛΕΡΗΣ — Κάνετε πολὺ καλά. Ἐνα κορίτσι πρέπει νᾶνε κορίτσι. Ἐχει καιρὸ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴ σωτηρίᾳ τῆς ψυχῆς της...

ΜΙΣΤΡΑΣ—Διάβολε!. Πάει νὰ πῇ, κοκκώνα μου, πὼς γιὰ τὴ ψυχὴ του κανένας φροντίζει μαζὶ μὲ τὴ διαθήκη του. Ἀπ' τὰ ἐβδομῆντα κ' ἀπάνω. Ἐγώ, νὰ σᾶς χαρῶ, τὴ φροντίδα τούτη θὰ τὴ λάβω σὲ πέντ-ἕξι χρόνια. Καὶ πάλι βλέπομε.

ΔΩΡΑ — Δὲν εἶν' αὐτό. Ὁ μπαμπᾶς εἶναι ὑπερβολικὸς. Ἐγὼ ἀγαπῶ πολὺ τὶς δεσποινίδες Μιστροῦ.

ΝΙΚΟΣ — Ἄν τὶς ἀγαπᾶτε δεσποινίς, θὰ τὸ ἀποδείξετε.

ΔΩΡΑ — Εἶμαι ἔτοιμη—μὲ κάθε τρόπο.

ΜΙΣΤΡΑΣ—Ἐδῶ σὲ θέλω, κοκκώνα μου. Τὰ λόγια, βλέπεις, δὲν ἔχουνε πέραση. Θέλομε ἀποδείξεις. Τρανὲς ἀποδείξεις...

ΝΙΚΟΣ — Ὅχι δὰ καὶ τόσο τρανές. Οἱ ξαδέρφες δὲ θᾶνε τόσο ἀπαιτητικές...

ΔΩΡΑ — Δὲ μὲ φοβίζετε. Εἶμαι ἔτοιμη.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἐλα λοιπόν. Βάλε τὸ καπέλο σου. Ὁ κ. Νίκος ἔχει μὴ πρόταση νὰ σοῦ κάμῃ.

ΔΩΡΑ — Μιὰ πρόταση;

ΦΛΕΡΗΣ — Μιμεῖται τὴ φωνή της. «Μιὰ πρόταση;» Τὶ πῆρες αὐτὸ τὸ ὕφος; Δὲ θὰ σὲ κρεμάσουν. Θὰ πᾶτε μὲ τὴ βάρκα.

ΔΩΡΑ — Δὲν εἶπα ὅχι. Πολὺ εὐχαρίστως.

ΝΙΚΟΣ — Κύριε Φλέρη, ἀποσύρω τὰ παράπονα τῶν ξαδερφάδων.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐτσι μπράβο! Οὐλὲς οἱ Ἑλληνίδες, μάτια μου, πρέπει νὰ γίνουμε ναυτόπουλα. Τὰ ξύλινα τείχη σώσανε τὴν Ἑλλάδα. Δὲν τὸ μάθετε στὴν ἱστορία;

ΝΙΚΟΣ — Ἄν θέλῃ μονάχα ἡ δεσποινίς νὰ βιασθῇ λιγάκι. Εἶναι κίνδυνος νὰ πέσῃ ὁ μπάτης. Καὶ τότε...

ΔΩΡΑ — Ἐφθασα.

Τρέχει μιὰ στιγμή στὴν κάμαρή της καὶ πέρνει τὸ καπέλο της. Στὸ μεταξύ οἱ ἄλλοι καίτι λένε μεταξύ τους καὶ γελοῦνε. Ἡ Δώρα γυρίζει διορθώνοντας τὸ καπέλο της.

ΝΙΚΟΣ — Ἐμπρὸς λοιπόν.

ΔΩΡΑ — Στὴ θύρα. Δὲ θ' ἀργήσωμε, μπαμπᾶ.

ΦΛΕΡΗΣ — Καλά, καλά, πήγαινε.

Φεύγουν.

ΣΚΗΝΗ Π ΕΜΠΤΗ

ΦΛΕΡΗΣ - ΜΙΣΤΡΑΣ

ΦΛΕΡΗΣ — Πῶς τὸ ἀποφάσισε, θαῦμα! Εἶναι ἓνα τέτοιο ἀγρίμι.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Δὲ σοῦμοιασε, πάει νὰ πῇ.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀπαράλλαχτος ἤμουνα μικρός. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς ἀντὶ νὰ κάνω προσευχές, ἔγραφα στίχους.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὸ ἴδιο κάνει. Ὅπου λείπει ἡ ἐνέργεια, πάει νὰ πῇ, ἔρχεται στὸν τόπο της ἡ ὄνειροπόληση. Καίπου πρέπει νὰ ξεσπάσῃ αὐτὸ τὸ ὑφαίστειο πῦρχομε μέσα μας. Σὰ δὲν εἶναι σεισμός, θά'νε φλόγες πού πάνε κατὰ τὸν οὐρανό. Νὰ πού βρῆκα καὶ μία bella parola, ποιητὴ μου.

ΦΛΕΡΗΣ — Σοῦπα ἑκατὸ φορές. Δὲν εἶμαι ποιητής, εἶμαι δικηγόρος.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὸ ἴδιο κάνει. Δικηγόροι καὶ ποιητάδες, πάει νὰ πῇ, κυνηγᾶνε τὶς χαμένες ὑποθέσεις, μὲ τὶς παρόλες... Cause perse!

Μπαίνει ὁ Μ-Αργύρης.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Οἱ παραπάνω - Μ. ΑΡΓΥΡΗΣ

Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ — Νὰ μοῦ δώσης τὰ κλειδιά, κύριε Τάσσο, νὰ ξαναβγάλω τὰ σεντόνια. Σὰν ἔδωκε ὁ θεὸς καὶ γυρίσαμε μπρὸς-πίσω.

ΦΛΕΡΗΣ — Βγάζοντας τὸ κλειδί. Ἦσυχία δὲν ἔχεις! Νά.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Αὐτὸ γυρεύω κ' ἐγώ. Τὴν ἡσυχία. Νὰ ἡσυχάσω. Καιρὸς εἶναι νὰ ἡσυχάσωμε.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Πρὸς τὸν Μ - Αργύρη. Ποιὸς σοῦ πῆ νὰ μὴ παντρευτῇς, γέροντά μου. Τώρα θά'χεις τὴ γρηούλα σου νὰ σοῦ λέῃ παραμῦθα τὸ βράδυ... Ποιὸς σοῦ φταίει;

Ὁ Φλέρης ξαναπέρνει τὴν ἐφημερίδα καὶ διαβάζει.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Γιατί δὲν παντρεύτηκα, εἶπες ἔξοχώτατε. Ἕνας λόγος εἶναι κ' ἡ παντρεία. Πῶτα τὸ Θεὸ πού μοῦδωκε τὰ βάρητα. Δυὸ ἀδερφάδες νὰ παντρεύω. Μὲ τί; Ἡ ὠμορφιά δὲ φτάνει σήμερις. Σὰν τὸ κρῦο τὸ νερὸ ἦτανε . . .

ΜΙΣΤΡΑΣ — Δὲν εἶχες ὄβολα, πᾶ νὰ πῇ, κακομοίρη.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Σὰν τὸ κρῦο τὸ νερὸ ἦτανε, πού λές, ἔξοχώτατε. Μαραθίηκανε καὶ γίνανε σὰν τὴ σταφίδα. Κ' ἐγὼ μαζῇ τους. Ἡ μεγάλη χτίλιασε ἀπ' τὸν καῦμό της, ἀπ' τὸ σελλέτι, πάει. Ἡ μικρὴ τῆς μπῆκε ὁ Ὁξαποδὼ μέσα της, τὰ ὑστερικά πού τὰ λέτε ἐσεῖς οἱ γιατροί. Πάει καὶ δαύτη. Κοντὰ σ' αὐτὲς—θεὸς σχωρέσ' τις—πῆγε ἄδικα καὶ μιὰν ἄλλη ψυχὴ. Ἐγὼ τὴν πῆρα στὸ λαιμό μου. Ἐγὼ . . .

ΜΙΣΤΡΑΣ — Πάει νὰ πῇ;

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Καρτεροῦσε κι' αὐτὴ ἡ ἄμοιρη νὰ παντρεύω τις ἀδερφάδες μου νὰ τηγνέ πάρω. Καρτέρεψε μιὰ ζωή. Μαράζωσε κ' ἐκείνη καὶ πάει. Αὐτὰ πού λές, ἔξοχώτατε.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Νὰ μὴν τὰ συλλογίζεσαι, Μ-Ἀργύρη. Δὲ βγαίνει τίποτα, μάτια μου. Νὰ σὲ χαρῶ, δὲ βγαίνει. Ἐτσι στάθηκε πάντα ὁ κόσμος . . .

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Αὐτὸ λέω κ' ἐγὼ. Μὲ συμπαθῆς, ἔξοχώτατε. Πάω νὰ βγάλω τὰ σεντόνια, νὰ στρώσουμε τὰ κρεβάτια. Βράδυνασε πιά. Ἐνῶ μακραίνει, μοναχὸς του. Ὡς ποῦ νὰ στρώσουμε καὶ μεῖς τὸ νυφικὸ μας μέσ' στά . . .

Φεύγει.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΦΛΕΡΗΣ - ΜΙΣΤΡΑΣ

ΦΛΕΡΗΣ — Τὶ τύπος, γιατρέ. Εἶδες;

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐ! μάτια μου. Ἡ δυστυχία κάνει τοὺς ἀνθρώπους τύπους. Δυναμόνει, πάει νὰ πῇ, τὴν προσωπικότητά τους. Τὶ εἶναι ἕνας τύπος; Μιὰ προσωπικότητα ἀνάγλυφη. Δὲν ἔχω δίκιο;

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν τις ξέρω αὐτὲς τις φιλοσοφίες. Ἐσὺ ἔσπαζες πάντα τὸ κεφάλι σου μ' αὐτὰ τὰ πράματα.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐχεις δίκιο. Τὸν καιρὸ πού μὲ εἶχε πιάσει ἐμένα ἡ ζούρλια μὲ τις φιλοσοφίες τοῦ Κόμτ, ἐσὺ ἔγραφες στίχους. Τώρα τοὺς παρήτησες. Δὲ βγαίνει τίποτα. Ὁ ἴδιος ἀπόμεινες. Δὲ μοῦ λές; Ἀλήθεια, τὸ παρήτησες καὶ τὸ πιάνο-φόρτε; Ὅλα τὰ παρήτησες, καψερέ;

ΦΛΕΡΗΣ — Γύρεψα νὰ βάλω τὸ ταλέντο μου στὴ ζωὴ μου. Μὰ κι' αὐτὴ μὲ πρόδωκε σὰν τᾶλλα. Αὐτὰ εἶναι βλέπεις.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Μωρέ, θαρρῶ πὼς εἶναι τούτη ἡ ὥρα, πὺν μοῦ-
παιζες στὸ πιάνο τὸ περίφημο συμφωνικὸ ποίημα. Νὰ μὲ πάρῃ ὁ
Διάβολος ἂν θυμᾶμαι τι ἦτανε καὶ ποιανοῦ. Ὅμως θυμᾶμαι πὺν ἀρχίζε
μ' ἓνα ἀντάντε σπαραχτικὸ, πὺν σοῦπιανε τὴν καρδιά. Ἐλεγε-
ς, ἀκούοντάς το, πὼς εἶχες μέσα σου, μωρὲ μάτια μου, κᾶτι τι πὺν
γύρευε νὰ ξεσπάσῃ. Κ' ὕστερα, στὸ τέλος, ἓνα ἀλέγκρο ξαφνικὸ,
ἓνα τριομφᾶλε, ἓνα φινάλε μοναδικὸ. Τὸ φέρνεις στὸ νοῦ σου;

ΦΛΕΡΗΣ — Ὁ! κατάλαβα. Ἦτανε ἔργο ἐνὸς Ρώσου μουσικοῦ,
πὺν πέθανε τελειόνοντάς το. «Σὰ σπάσῃ τὰ Δεσμά του»... Ἔτσι
ἦτανε ὁ τίτλος του.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Μπράβο. Τώρα φέρνω μὲ τὸ νοῦ μου ὅλη τὴν
ἱστορία. Αὐτὸς ὁ μουσικὸς εἶχεν ἓναν ἄτυχον ἑρώτα, πὺν τὸν ἔφερε
γλίσωρα στὸν τάφο. Ἔτσι δὲν εἶναι;

ΦΛΕΡΗΣ — Σωστά. Δὲν ἄφισε ἄλλα ἔργα.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ὅμως ἔβαλε μέσα σ' αὐτὸ ὅλη του τὴ ψυχὴ. Πάει
νὰ πῇ φαντάστηκε τὸν Ἑρώτα σκλάβο, μέσα στὰ σίδηρα. Νᾶγωνί-
ζεται, πάει νὰ πῇ, νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὴ σκλαβιά του. Σὰν ἐφιόλης
ἦτανε ἐκεῖνο τὸ ἀντάντε. Μὰ τὸν ἅγιο Θεό. Κ' ὕστερα πὺν σπάει
τὰ σίδηρα, ἐκεῖνο τὸ ἀλέγκρο τὸ περίφημο . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅμως δὲν πρόφτασε νὰ ἀκούσῃ ὁ ἴδιος. Τῶφφερε
ἡ τέχνη του. Ἡ ζωὴ δὲν τῶφφερε. Ἰσὼς δὲ θὰ τὸ φέρῃ ποτὲ στὸν
κόσμο. Ποιὸς ξέρει, γιατρέ, καμμὴν ἡμέρα. Ἐμεῖς θὰ εἴμαστε
στάχτη τότε.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ὁ! Ἄς τᾶφίσωμε ὅμως αὐτὰ. Περσμένα-ξεχασμένα!
Δὲ μοῦπες ἀκόμα τὸ λόγο πὺν σ' ἔκανε νὰναβάλης τὸ ταξίδι σου.
Εἶμαι πολὺ περίεργος.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἐκαμες μόνος σου τὴν προεισαγωγὴ χωρὶς νὰ τὸκαταλάβῃς.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὶ θέλεις νὰ πῇς;

ΦΛΕΡΗΣ — Μοῦ μίλησες γιὰ κείνο τὸ κομμάτι τοῦ Ρώσου
μουσικοῦ. Ὅταν τῶπαιζα μὲ τόση λαχτάρα στὸ πιάνο, ἔδῳ καὶ τόσα
χρόνια, γύρευα στὸ σπαραγμὸ του μιὰν ἀνακούφιση γιὰ ἓνα δικό μου
πόνο. Θυμᾶσαι τὴ Βέρα, γιατρέ;

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὴν πρώτη σου ἀγάπη στὴν Κηφισιά; Πὼς δὲ θυ-
μᾶμαι; Μιὰ δυστυχισμένη ἀγάπη. Τὸ πείσμα ἐνὸς πατέρα . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Κ' ἡ ἀδυναμία ἡ δική μου, γιατρέ. Μοῦλειψε ἡ δύ-
ναμη νᾶρπάξω μὲ τὰ χέρια μου τὴν εὐτυχία πὺν μοῦστειλε ὁ οὐρανός.
Κ' ἡ ζωὴ μου παραστράτησε, ἡ ζωὴ μου ἀσχέτησε τὴν ἀσχημά-
των σκλάβων. Ὅμως ὁ παπποῦς μου ἐμένα, ἓνας ἀρματολός, χύμηξε
μιὰ μαύρη νύχτα στὸ χωριό, μὲ σαράντα παλληκάρια, κ' ἄρπαξε
τὴν καλύτερη. Τὴν κάθισε στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου του καὶ

χάθηκε στο σκοτάδι σὰν τὸν ἄνεμο. Ἐκεῖνοι ἦσαν ἄλλοι ἄνθρωποι, γιατρέ.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Τὶ σχέση ἔχουνε ὅλα τοῦτα; Δὲν καταλαβαίνω.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἡ Βέρα εἶναι ἐδῶ τούτη τὴ στιγμή . . .

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἐδῶ; Ποῦ;

ΦΛΕΡΗΣ — Ἐδῶ στὰ λουτρά. Ἡ Βέρα δὲ θῆλῃσε ποτέ της νὰ παντρευτῇ. Ἐξῆσε μιὰ θλιμένη, παράμερη ζωὴ, κοντὰ σὲ μιὰ θειά της στὴν Αἴγυπτο, καὶ τὸν καιρό, ποὺ ἐγὼ παντρεμένος σὰν τὸ χυδαιότερο ἄστυ, μὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν τὴν ἀγάπησα ποτέ μου, ζητοῦσα νὰ τὴν ξεχάσω, ξεχνώντας τὸν ἑαυτό μου, αὐτὴ ἔμεινε προσηλωμένη στ' ὄνειρο τὸ σβυσμένο τῆς ἀγάπης μας. Τώρα βρίσκεται ἐδῶ. Κυττάζοντας ἐχθὲς τὰ ὀνόματα τῶν ξένων στὴν εἴσοδο τοῦ ἄλλου ξενοδοχείου ἀντίκρισα ἄξαφνα τὸνομά της. Φαντάζεσαι τὴν ταραχὴ μου . . .

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἕνας λόγος νᾶφευγες τὸ ταχύτερο. . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀ! ὄχι. Δὲν μπόρεσα, γιατρέ. Ὅλη ἡ περασμένη μου ζωὴ ξανάζησε μπροστά μου. Τὸ χέρι μιᾶς Μοίρας μοῦ φάνηκε πὼς ἀνάστησε μπροστά μου ἕναν πεθαμένο κόσμο. Ἕνα χέρι μυστικὸ μὲ κάρφωσε στὴ θέση μου. Ποιὸς ξέρει, γιατρέ, τὶ μελετάει ἡ Μοῖρα; Ἴσως ἓνα ξαναγέννημα, ἓνα ξανάνθισμα, ἓνα θαῦμα . . .

ΜΙΣΤΡΑΣ — Μὴν ἀφίνεις νὰ σὲ σέρνῃ ἡ φαντασία σου. Τὸ καλύτερο ποῦχες νὰ κάνης εἶναι νὰ φύγῃς μὲ τὸ πρωῒνὸ βαπόρι. Νὰ φύγῃς τὸ γρηγορότερο . . .

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ

Οἱ παραπάνω - Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ

Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ — Καθὼς μπαίνει. Ἀπὸ τὴ θύρα. Εἴμαστε γιὰ ταξίδι πάλι;

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅχι. Ποιὸς εἶπε γιὰ ταξίδι; Τὶ θέλεις πάλι ἐσὺ ἐδῶ στὴ μέση;

Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ — Ἄκουσα τὸ γιατρό, ποὺ λέει γιὰ τὸ πρωῒνὸ βαπόρι. Καθὼς ἐρχόμουν ἀκουσα τὸ γιατρό.

ΜΙΣΤΡΑΣ — Ἄκουσε με, μάτια μου. Πρέπει νὰ φύγῃς. Ἐγὼ πάω νὰ ἰδῶ ἕναν ἄρρωστο. Πρὸς τὸν Ἀργύρη. Ὁ ἀγέρας τῶν λουτρῶν δὲν τὸ σηκώνει τὸν ἀφέντη σου. Κύτταξε νὰ τὸν καταφέρῃς νὰ φύγετε . . . Ἄκουσες; Δὲν εἶναι φρόνιμο νὰ μείνετε περισσότερο.

Φεύγει.

ΣΚΗΝΗ ENNATH

ΦΛΕΡΗΣ - Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Πρέπει νὰ φύγουμε, κύριε Τάσσο.

ΦΛΕΡΗΣ — Μὴν ξαναλὲς τὶς ἀνοησίες τοῦ γιατροῦ. Ἄλλαξε δίσκο στὸ φωνογράφο σου . . .

Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ — Δὲν ξαναλέω τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, κύριε Τάσσο. Πρέπει νὰ φύγουμε. Εἶναι σπουδαῖος λόγος νὰ φύγουμε.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀνίσχυος. Τὶ τρέχει πάλι;

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Ἡ Κυρία Λέλα ἦρθε μὲ τὸ ἀπογεματινὸ βαπόρι.

ΦΛΕΡΗΣ—Ψέμματα! Ἀνοησίες! Πῶς εἶναι δυνατὰ αὐτὰ ποὺ λές;

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Τὴν εἶδα, μὲ τὰ μάτια μου. Ἐρχότανε καταδῶ. Ἐγὼ ἔλεγα πὼς θὰ τὴ βρῶ ἐδωπέρα.

ΦΛΕΡΗΣ — Αἰωνίως μοῦ φέρνεις τέτοια νέα. Αἰωνίως.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Τὶ φταίω ἐγώ;

ΦΛΕΡΗΣ — Μὲ κυνηγáει λοιπὸν αὐτὴ ἡ γυναῖκα; Δὲν ξέρει πὼς δὲν πρέπει νὰ μὲ ἰδῇ; Γιατὶ λοιπὸν μοῦδωκε τὸ λόγο της; Ἀγκαλὰ λόγο περιμένεις ἀπ' τὶς γυναῖκες τοῦ εἵδους της! Φταίω γὰρ ποὺ τὴν πίστεψα ἀλλοιῶτικη! . . . Τώρα τρέχει πίσω μου, μοῦ κόλλησε σὰν κολιτσίδα . . . Ἀκουσε, Ἀργύρη. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα δὲν πρέπει νὰ φανερωθῇ ἐδῶ. Ἀκουσες; Γιὰ κανένα λόγο.

Ἡ πόρτα ἀνοίγει ξαφνικὰ καὶ μπαίνει μέσα ἡ Λέλα.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

ΦΛΕΡΗΣ - ΛΕΛΑ

Ἡ Λέλα εἶναι ντυμένη κομπὰ μὲ ταξιδιώτικα ροῦχα καὶ ἓνα πυκνὸ βέλο στὸ πρόσωπο. Καθὼς προχωρεῖ πρὸς τὸ Φλέρη ἀνασηκώνει νευρικά τὸ βέλο της. Ἡ ὁμορφιά της φανερῶνεται λίγο μαραμμένη μὰ γοητευτικῇ. Ὁ Τάσσος στέκεται ὀρθίος, σὰν ἀπολιθωμένος καὶ σὰ νὰ θέλῃ νὰ κρύψῃ κάποια δυσαρέσκεια. Ἐκείνη, βλέποντας τὴ ψυχρότητά του σταματáει σὲ κάποια ἀπόσταση. Ὁ Μ-Ἀργύρης φεύγει διακριτικά.

ΛΕΛΑ — Σκυμμένη κάτω καὶ μὲ συγκίνηση. Δὲν περιμένεις νὰ μὲ ἰδῇς ἐδῶ, Τάσσο. Τὸ ξέρω.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἡ ἀλήθεια εἶναι, αὐστηρά, πὼς δὲν περίμενα νὰ σὰς δῶ ἐδωπέρα. Κάματε πολὺ κακὰ νάρθητε.

ΛΕΛΑ — Τὸ ξέρω. Τὸ καταλαβαίνω.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀφοῦ τὸ ξέρετε καὶ τὸ καταλαβαίνετε ἔπρεπε νὰ μὴν κάματε αὐτὸ ποὺ κάματε. Ξέρετε πολὺ καλὰ τὸ λόγο.

ΛΕΛΑ — Πίστευα πὼς θὰ μ' ἀκούγατε, πρὶν μὲ μεταχειρισθῇτε ἔτσι. Ὑπόθεσα πὼς θὰ περιμένατε νὰ μάθετε πρῶτα . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν ἔχω νὰ μάθω τίποτε. Βλέπω πὼς μὲ ἀκολουθεῖτε,

ὅπως τὸ συνειθίζουν μερικὲς γυναῖκες, ἀπ' τὴς ὁποῖες σὰς πίστευα πὺδ περήφανη . . .

ΛΕΛΑ — Ταραγμένη. Δὲ ἦρθα νὰ μείνω, οὔτε νὰ σὰς ἐνοχλήσω πιά. Ἦρθα νὰ σὰς δώσω γιὰ τελευταία φορὰ τὸ χέρι μου, στὴν παραμονὴ ἑνὸς μεγάλου ταξιδιοῦ μου. Ἄν σὰς πειράξῃ κι' αὐτό, μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὴν ἐνόχληση ποὺ σὰς ἔδωκα. Χαίρετε.

Κινεῖται νὰ φύγῃ.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν εἶπα αὐτό, δὲ σὰς διώχνω. Εἶπα πὼς κάματε...

ΛΕΛΑ — Δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ τὸ πῆτε. Εἶσθε τόσο ταραγμένοι, τόσο γλωμός, ἢ φωνὴ σας τρέμει, μὲ βλέπετε μὲ φρίκη. Θὰ ἤμουν ἀναίσθητη νὰ παρατείνω τὸ μαρτύριό σας αὐτό. Μὲ κυττάζετε μὲ φόβο, σκύβει πάλι κάτω θλιμένη, ὅπως κυττάζουν τοὺς λεπρούς.

ΦΛΕΡΗΣ — Στενοχωρημένος, ἀλλὰ ποῖο γλυκά, κάνοντας δυὸ βήματα πρὸς τὴ Λέλα. Μὴ μὲ παρεξηγῆς, Λέλα. Εἶμαι νευρικός. Ξέρεις πὼς ἔχω μαζῇ μου τὴ Δώρα. Εἶμαι πατέρας. Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ μπορεῖ νάρθῃ, νὰ σ' εὔρῃ ἐδῶ μαζῇ μου . . .

ΛΕΛΑ — Μὴ φοβᾶσαι, Τάσσο. Δὲ θὰ μείνω πολὺ. Δὲν ἦρθα γιὰ νὰ μείνω. Μπορεῖς νὰ μοῦ δώσης τὸ χέρι σου, γιὰ τελευταία φορὰ. Γιὰ νὰ μ' ἀποχαιρετίσης.

ΦΛΕΡΗΣ — Συγκινημένος τὴν πλησιάζει καὶ τῆς δίνει τὰ δυὸ του χέρια. Μὴ μὲ παρεξηγῆς, Λέλα. Τὸ βλέπω πὼς σοῦ φέρομαι ἄσχημα, τὸ καταλαβαίνω. Ὅμως ξέρεις ἂν εἶμαι κακός. Πὼς εἶναι δυνατὸ νὰ πιστέψῃς αὐτὰ ποὺ λὲς γιὰ μένα. Τὸ καθετὶ δὲν τέλειωσε μεταξύ μας.

ΛΕΛΑ — Τὸ καθετὶ ἐτέλειωσε.

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅχι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγῃς γιὰ πάντα. Μὴν τὴ λὲς αὐτὴ τὴ λέξη. Ἄν εἶμαι νευρικός ἀκόμα, ἂν δὲ σὲ κρατῶ μαζῇ μου, ἂν σοῦ φάνηκα τόσο κακός, εἶναι γιὰτὶ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ περιμένω τὴν κόρη μου. Εἶναι ὁ φόβος μου μήπως σ' εὔρῃ ἐδῶ... Τῆς χαϊδεύει τὰ μαλλιά. Λέλα, καλὴ μου Λέλα, ἂν ἤξερες . . .

ΛΕΛΑ — Πρὶν ἔρθω ἐδῶ ἐπάνω, μάθε το Τάσσο, ἤξερα πὼς ἡ Δώρα δὲν εἶναι μαζῇ σου. Τὴν εἶδα, μοῦ τὴ δεῖξανε μέσα στὴ βάρκα. Ἡ βάρκα ἦρθε κοντὰ στὴ ξηρὰ καὶ πάλι μάκρυνε πρὸς τὸ πέλαγος. Βρῆκα τὴ στιγμὴ γιὰ νάρθω ἐπάνω. Ἀλλιῶς δὲ θάρχομουνα καθόλου.

ΦΛΕΡΗΣ — Ποῦ ἤθελες νὰ τὸ ξέρω; Ἔλα, Λέλα. Κάθισε κοντά μου λίγα λεπτά. Συγχώρεσέ με ἂν φάνηκα πρόστυχος μαζῇ σου, κακὸς χωρὶς νὰ τὸ θέλω. Δὲν τὸ ἤξερα πὼς ἡ Δώρα εἶναι μακριὰ ἀκόμα.

Τὴν τραβάει μαζῇ του σ' ἓνα κάθισμα καὶ κάθεται σιμά.

ΛΕΛΑ — Τὸ ἥξερα ὅμως ἐγώ. Μὲ πικρία καὶ συστολή. Τὸ ἥξερα πὺς δὲν πρέπει νὰ πλησιάσω τὴν κόρη σου. Εἶμαι μιὰ λεπρὴ . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Τὶ λόγια εἶναι αὐτά; Μὴν ξαναπῆς αὐτὴ τὴ λέξη!

ΛΕΛΑ — Εἶμαι μιὰ λεπρὴ, τὸ ξέρω. Τὸ λάθος μου ἦταν πὺς ἀγάπησα πολὺ. Κ' οἱ ἄντρες ποὺ τοὺς ἀγαπήσαμε, ὅταν ἐπέρασε τὸ καπρίτσιο τους, μᾶς βλέπουν σὰ λεπρὲς καὶ κρατοῦν τὶς γυναῖκες τους, κρατοῦν τὶς κόρες τους, μακριὰ ἀπ' τὸ μόλυσμα . . . Ἔχουνε δίκιο.

ΦΛΕΡΗΣ — Γιατὶ μὲ εἰρωνεύεσαι, Λέλα; Εἶσαι κακὴ . . .

ΛΕΛΑ — Ὅχι δὲν εἰρωνεύομαι ἐσένα. Εἰρωνεύομαι τὴν τύχη τῶν γυναικῶν, ποὺ ἦσαν ἀγνές καὶ καλές, ποὺ ἀγάπησαν μιὰ φορὰ ἓναν ἄνδρα, τὸν πρῶτον ἄνδρα ποὺ γνώρισαν, χωρὶς ὑπολογισμούς, χωρὶς ὑστεροβουλίες. Ποὺ τοῦ παραδόθηκαν χωρὶς νὰ τὸ δέσουν μὲ τὶς ἀλυσίδες τοῦ γάμου. Ὑστερα βρέθηκαν ἀναγκασμένες νὰ περάσουν ἀπὸ μιὰν ἀγκαλιὰ σὲ ἄλλη. Δὲν εἶναι οἱ μόνες ποὺ τὸ κάνουν. Ὅμως ἐκείνες, τὶς ἄλλες, τὶς προστατεύει ὁ γάμος.

ΦΛΕΡΗΣ — Ξέρεις πολὺ καλὰ ἂν ἔχω τὶς ἰδέες αὐτές. Ὅμως εἴμεθα σκλάβοι στὴ γνώμη τοῦ κόσμου. Ἔχω ἓνα καθήκον γιὰ τὴ Δώρα, εἶμαι πατέρας.

ΛΕΛΑ — Τὸ ξέρω. Ἡ Δώρα εἶναι ἓνα κορίτσι ἀγνό, λευκὸ ἀκόμα, σὰν τὸ ἀπάτητο χιόνι. Τὸ βλέμμα μου μονάχα μπορεῖ νὰ τὸ μολύνῃ, ἢ ἀναπνοή μου μπορεῖ νὰ τοῦ φέρῃ ἀρρώστεια. Εἶμαι ἡ λεπρὴ . . . Ὅμως μείνε ἡσυχος! Δὲ θὰ φίσω οὔτε τὸ βλέμμα μου νὰ πέσῃ ἀπάνω της, οὔτε ἡ ἀναπνοή μου νὰ τὴν ἀγγίξῃ. Τάσσο, μὴ μὲ φοβᾶσαι. Ὁ φόβος σου μὲ ταπεινώνει. Ὁ φόβος σου μ' ἐξευτελίζει.

ΦΛΕΡΗΣ — Σκύβει καὶ τῆς φιλεῖ τὸ χέρι. Λέλα, Λέλα, ἦσουν καλὴ πάντα. Δὲν ξεχνῶ ποτὲ τὶ ἔκαμες γιὰ μένα. Ἡ ψυχὴ μου εἶναι γεμάτη σεβασμὸ γιὰ τὴν ἀρετὴ σου.

ΛΕΛΑ — Σεβασμὸ γιὰ τὴν ἀρετὴ μου . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Καὶ ἀγάπη, Λέλα. Δὲν τολμοῦσα πιά νὰ σοῦ τὸ πῶ. Δὲν εἶχα τὸ θάρρος, ὕστερα ἀπ' τὴ διαγωγὴ μου πρὸς ἐσένα.

ΛΕΛΑ — Σηκώνεται ἀπάνω. Δὲ σημαίνει. Τίποτε δὲν ἔχει πιά σημασία. Ἄκουσέ με, Τάσσο, πρὶν φύγω ἀπὸ κοντά σου, θέλω νὰ σοῦ πῶ τὸ σκοπὸ ποὺ μ' ἔφερε ἐδωπέρα. Τότε θὰ μὲ συχωρέσῃς γιὰ τὸ σοῦ ἔδωκα μιὰν ἐνόχληση κ' ἓνα φόβο, ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ σοῦ τὸ δώσω. Καὶ θὰ μὲ λυπηθῇς ἴσως. Ἡ λύπη τοῦ κόσμου εἶναι ἡ τελευταία καλοσύνη του γιὰ τὶς γυναῖκες σὰν κ' ἐμένα.

ΦΛΕΡΗΣ — Λέλα!

ΛΕΛΑ — Ἄκουσέ με.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀκούει βήματα. Ἀχ! θεέ μου, κάποιος ἔρχεται.

Στέκονται μιὰ στιγμή ταραγμένοι κ' οἱ δυό. Μπαίνει μέσα ὁ Μπάριμπ-
"Αργύρης .

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

Μ - ΑΡΓΥΡΗΣ καὶ οἱ παραπάνω.

Μ-ΑΡΓΥΡΗΣ — Ὅρῖεις τίποτε, κύριε Τάσσο; Θὰ κατεβῶ ὡς κάτω νὰ πάρω τὴν κυρία Δώρα. Μὲ τόνο δυνατότερο, σὰ νὰ θέλῃ νὰ τὸ θυμίσῃ στὸ Φλέρη. Ὅπου νᾶνε θὰ γυρίσῃ ἢ κυρία Δώρα . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Πήγαινε, Ἀργύρη. Καλά. Ἄν θέλῃ νὰ μείνῃ ἀκόμα ἢ κυρία Δώρα μὲ τὰ κορίτσια, πὲς της πὼς εἶπα νὰ μείνῃ. Πρὸς τὴ Λέλα. Δὲν ξέρετε, κυρία Λέλα, τὶ παράξενο κορίτσι πὺν εἶναι.. Δὲν ἔννοεῖ νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ κοντά μου. Τρέχει ἀποπίσω μου.

ΛΕΛΑ — Θὰ εἶναι πιὰ μεγάλη κοπέλλα! Φαντάζομαι πὼς θὰ τὴν καμαρώνετε.

ΦΛΕΡΗΣ — Κλείνει τὰ δεκαπέντε τὸν Σεπτέμβριο.

ΛΕΛΑ — Τόσο πολὺ. Τὴν ἔλεγα μικρότερη.

Ὁ Μ-Ἀργύρης φεύγει.

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

ΦΛΕΡΗΣ - ΛΕΛΑ

ΛΕΛΑ — Δὲν ἦτανε ἀνάγκη νᾶρθῃ αὐτὸς ὁ γέρος γιὰ νὰ μοῦ θυμίσῃ νὰ φύγω. Δὲν εἶχα κανένα σκοπὸ νὰ μείνω περισσότερο. Ἄκουσε, Τάσσο. Τὸ ξέρω. Ὅλα πρέπει νὰ τελειώσουν μεταξύ μας.

ΦΛΕΡΗΣ — Δὲν εἶπα ποτὲ τέτοιο λόγο ἐγώ. Μὴ μὲ παρεξηγῇς..

ΛΕΛΑ — Δὲ σημαίνει, τὸ καταλαβαίνω ἐγώ. Εἶσαι τώρα μὲ τὴν κόρη σου. Μιὰ διαφορετικὴ ζωὴ ἀρχίζει γιὰ σένα. Ἐγὼ δὲν ἔχω καμιὰ θέσῃ μεταξὺ σας.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἴσως γιὰ λίγο καιρό, Λέλα. Ὑστερα, ἀργότερα, ὅταν παντρευθῇ ἢ Δώρα, ὅταν δὲ θᾶχω πιὰ ἀνάγκη ἀπὸ τὴ γνώμη τοῦ κόσμου, ὅταν θὰ μπορῶ νὰ κανονίσω τὴ ζωὴ μου χωρὶς νὰ ἐπηρεάσω τὴν εὐτυχία τοῦ κοριτσιοῦ αὐτοῦ . . . τότε Λέλα. Δὲν εἶναι πρώτη φορὰ πὺν σοῦ τὸ λέω.

ΛΕΛΑ — Ὅχι, Τάσσο. Ὅχι. Ἐγὼ πῆρα τὴν ἀπόφασί μου. Δὲ θὰ μπορέσω νὰ ζήσω κοντά σου καὶ μακριά σου τόσον καιρό. Τώρα, ἀκόμα δὲν μπορῶ. Δὲν μπορῶ νὰ συνειδίσω στὴ ζωὴ αὐτῇ.. Ἐπῆρα τὴν ἀπόφασί μου. Θὰ φύγω μακριά. Θὰ σ' ἀφίσω ἐλεύθερο νὰ ζήσης ὅπως θέλεις. Ἡ εὐτυχία σου θὰ εἶναι ἢ εὐτυχία

μου. Δὲ θέλω νὰ σοῦ εἶμαι ἐμπόδιο σὲ τίποτε. Δὲν μπορῶ, Τάσσο. Αὐτὰ ἤθελα νὰ σοῦ πῶ. Καὶ γι' αὐτὸ ἤρθα.

ΦΛΕΡΗΣ — Λέλα, τὶ λόγια εἶναι αὐτά; Θὰ φύγῃς γιὰ πάντα, εἶπες; Ὁχι. Δὲ θὰ τὸ κάμῃς αὐτό.

ΛΕΛΑ — Ὁχι, Τάσσο, δὲ θὰ μὲ πείσῃς. Ἦρθα νὰ σ' ἀποχαιρετίσω. Ἦρθα νὰ σὲ ἰδῶ μιὰ φορὰ πρὶν φύγω. Νᾶξερὲς πόσο κακὸ μοῦκανε ἡ ἰδέα πὼς μποροῦσες νὰ ὑποθέσῃς πὼς σὲ κυνηγῶ, πὼς τρέχω ἀποπίσω σου, πὼς σοῦ γίνομαι φόρτωμα. Ὅταν μὲ πρωτοεἶδες ἐδῶ τρώμαξες, ταράχθηκες, ἀγανάκτησες. Παρεξήγησες τὸ κίνημά μου. Νᾶξερὲς τί ἦταν αὐτὴ ἡ στιγμή γιὰ μένα.

ΦΛΕΡΗΣ — Ὁχι, Λέλα, ποτὲ δὲν τὸ ὑπόθεσα. Ξέρω πόσο εἶσαι περήφανη. Ἦτον ἀπλῶς ἓνας φόβος, ἓνας γελοῖος φόβος μήπως ἔρθῃ ἡ Δώρα.

ΛΕΛΑ — Δὲ σοῦ ζητῶ ἀπολογία. Τώρα εἶμαι εὐτυχισμένη, πού σοῦ εἶπα ὅτι εἶχα νὰ σοῦ πῶ. Τάσσο, χαῖρε! Τοῦ πιάνει τὰ δυὸ χέρια. Θυμήσου πὼς μιὰ γυναῖκα σ' ἀγάπησε καὶ θὰ σ' ἀγαπᾷ πάντα, πάντα. Μὰ ἡ γυναῖκα αὐτή, μὲ λυγμούς, εἶναι μιὰ λεπρὴ, εἶναι μιὰ λεπρὴ.

Ὁ Φλέρης τῆς ἀγκαλιάζει τὸ κεφάλι καὶ τῆς τὸ φιλεῖ ἐνῶ ἐκείνη τοῦ φιλεῖ μὲ δάκρυα τὰ χέρια.

ΛΕΛΑ — Σὰ νὰ πέρῃ μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφαση, ξεφεύγει ἀπ' τὰ χέρια του. Ὅμως εἶναι καιρὸς νὰ τελειώνουμε. Ἡ κόρη σου μπορεῖ ν' ἄρθῃ καὶ δὲν πρέπει νὰ μ' εὔρῃ ἐδῶ. Γειά σου, Τάσσο.

Τοῦ σφίγγει τὸ χέρι

ΦΛΕΡΗΣ — Σκέπτεσαι λοιπόν, νὰ φύγῃς ἀμέσως, Λέλα; Ἄν ἤξερες. Μοῦ κάνει κακὸ νὰ τὸ σκέπτομαι.

ΛΕΛΑ — Τὰ πράγματα τῶφεραν ἔτσι. Πρέπει νὰ εἴμαστε γενναῖοι στὴ ζωὴ. Ἐσὺ θὰ βρῇς τρόπο νὰ παρηγορηθῇς στὴν ἀγάπῃ τῆς κόρης σου. Ἐγώ; Ἐγὼ εἶμαι μιὰ γυναῖκα συνειθισμένη στὶς περιπέτειες. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ. Θὰ φύγω μακριά, ποιὸς ξέρει τί μὲ περιμένει! Ἄς μὴ τὰ συλλογιζόμαστε ὅμως, Τάσσο. Ἄς εἴμαστε εὐθυμοί!

Ἐνα γέλοιο προσποιημένο χύνεται στὸ πρόσωπό της.

ΦΛΕΡΗΣ — Κρατῶντας πάντα τὸ χέρι της. Μπορεῖ νὰ εἶναι κανένας εὐθυμος, σὲ τέτοιες στιγμές; Φεύγεις λοιπόν ἀμέσως; Τὸ ἔχεις ἀποφασισμένο;

ΛΕΛΑ — Φεύγω δηλαδὴ μὲ τὸ πρῶτο βαπόρι. Ἦτος αὔριο, ἴσως μεθαύριο. Ἐννοεῖς ἂν συναντηθοῦμε ἀκόμη, θὰ εἶναι σὰ νὰ μὴ γνωριζόμαστε. Κανένας φόβος σκανδάλου δὲν ὑπάρχει. Γι' αὐτὸ νὰ εἶσαι βέβαιος.

ΦΛΕΡΗΣ — Λέλα, Λέλα, τί λόγια εἶναι αὐτά;

ΛΕΛΑ — Ἄς εἴμαστε εὐθυμοί. Ὅταν χωρίζονται οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ εἶναι εὐθυμοί. Τὰ κλάματα φέρνουν γρουσουζιά! Γειά σου, Τάσσο!

Τοῦ σφίγγει δυνατὰ τὸ χέρι καὶ πρὶν συνέλθῃ καλὰ - καλὰ ὁ Φλέρης, τρέχει ζωηρὰ πρὸς τὴ θύρα καὶ χάνεται. Ὁ Φλέρης στέκεται μιά στιγμὴ σὰ χαμένος, ὕστερα σὰ νὰ πέρνῃ μιά ξαφνικὴ ἀπόφαση, ὁρμάει πρὸς τὴ θύρα.

ΦΛΕΡΗΣ — Λέλα, Λέλα. Μὴ φεύγῃς, Λέλα. Ἄκουσε . . . Στέκεται μιά στιγμὴ στὴ θύρα. Ἐφυγε, πάει. Ποῦ πάει ἡ δυστυχισμένη; Γυρίζει θλιμένος στὴ σκάλα καὶ πέφτει ἀπάνω σὲ μιά πολυθρόνα, φέρνοντας τὸ μαντὺλὶ στὰ μάτια του. Σὲ λίγο ἀπ' τὴ μεσιανὴ θύρα μπαίνει ἡ Δώρα καὶ προχωρεῖ μελαγχολικὴ μὲ ράθυμο βῆμα πρὸς τὸν πατέρα της.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

ΦΛΕΡΗΣ - ΔΩΡΑ

ΦΛΕΡΗΣ — Προσπαθώντας νὰ φανῇ ζωηρός. Ἐσύ, Δώρα; Τόσο γλίσγωρα; Πῶς; Δὲν πήγατε μὲ τὴ βάρκα;

ΔΩΡΑ — ὦ, ναί, μπαμπᾶ μου. Πήγαμε. Ὁ κύριος Νίκος ἦτο τόσο καλός . . . Ὅμως ἔπεσε ὁ μπότης καὶ γυρίσαμε μπρὸς πίσω.

ΦΛΕΡΗΣ — Γι' αὐτὸ φαίνεσαι τόσο λυπημένη; Ἐλα κοντά μου. Δὲ χάθηκε ὁ κόσμος. Αὔριο θὰ ξαναφύσῃ πάλι.

ΔΩΡΑ — Δὲν εἶναι αὐτό, μπαμπᾶ μου. Μά, δὲν ξέρετε, εἶδα κάτι τι τώρα ποὺ μοῦ χάλασε ὅλη τὴ διάθεση.

ΦΛΕΡΗΣ — Ἀνίσχος. Εἶδες κάτι τι; Τὶ εἶδες, παιδί μου;

ΔΩΡΑ — Τώρα ποὺ ἀνέβαινα τὴ σκάλα εἶδα μιά κυρία κάτω στὴν εἴσοδο. Κρατοῦσε τὸ μαντὺλὶ στὸ πρόσωπό της καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά της. Φαινότανε πολὺ δυστυχισμένη. Ἄν ξέρατε τί κακὸ ποὺ μοῦκανε.

ΦΛΕΡΗΣ — Προσπαθώντας νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴ του. Αἶ, παιδί μου! Ὑπάρχουνε πολλὲς δυστυχίες στὸν κόσμο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κλαῖς γι' αὐτό. Ἄν εἴχαμε νὰ κλαίμε γιὰ ὅλες τὶς συμφορὰς τοῦ κόσμου . . .

ΔΩΡΑ — Ἄν ξέρατε, μπαμπᾶ μου, πόσο τὴν πόνεσα. Μιά στιγμὴ σήκωσε τὰ μάτια της ἐπάνω μου, πνιγμένα στὰ δάκρυα. Ἐκεῖνη ἡ ματιὰ της μοῦ φάνηκε πὼς μοῦ ζητοῦσε μιά βοήθεια, μιά παρηγοριά. Μοῦ ἤρθε μιά στιγμὴ νὰ πέσω στὴν ἀγκαλιά της, νὰ τὴ ρωτήσω τί ἔχει, νὰ τὴν παρηγορήσω . . .

ΦΛΕΡΗΣ — Πτωχὸ παιδί, δὲ θὰ μπορούσες νὰ τὴν παρηγορήσῃς ἐσύ. Δὲ θὰ μπορούσες νὰ τὴν παρηγορήσῃς . . .

ΔΩΡΑ — Γιατί, μπαμπά μου; Κάθε συμπάθεια είναι παρηγοριά. Δὲν εἶναι;

ΦΛΕΡΗΣ — Ναί, βέβαια. Δὲ λέω. Μὰ ἦσουν καὶ σὺ τόσο συγκινημένη. Ἄς τὰφίσουμε ὅμως αὐτά. Ἔλα νὰ πᾶμε περίπατο, παιδί μου. Ἔλα! Εἶναι ἀργά πιά. Ὁ ἥλιος κοντεύει νὰ βασιλέψη.

ΔΩΡΑ — Δὲν ξέρετε τὶ ὥραῖο βασίλειμα πὺν εἶναι ἀπόψε. Ἀλήθεια. Εἶχα σκοπὸ νὰ σᾶς τὸ πῶ. Νὰ πᾶμε κάτω στὴ θάλασσα νὰ ἰδοῦμε τὸν ἥλιο πὺν βασιλεύει. Εἶναι ἓνα βραχάκι κάτω στὴ θάλασσα, πὺν τὸ ἀνακάλυψα σήμερα. Θὰ καθίσουμε οἱ δυό μας.

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅπου θέλεις, παιδί μου. Μὰ καλύτερα πᾶμε στὸν κόσμο. Πᾶμε κάτω στὴν πλατεῖα. Ἡ ὥρα αὐτή, τὸ βασίλειμα, αὐτὰ τὰ φθινοπωρινὰ δειλινὰ εἶναι μελαγχολικά. Πᾶμε στὴν πλατεῖα. Αὔριο τὸ πρωῒ θὰ σηκωθοῦμε τὴν αὐγὴ νὰ ἰδοῦμε τὴν ἀνατολή. Δὲν εἴπαμε; Θὰ πᾶμε τότε στὸ βραχάκι σου.

ΔΩΡΑ — Ἀ! ναί. Τὸ βρέχει ὀλόγυρα ἢ θάλασσα. Πρέπει νὰ πᾶμε, χωρὶς ἄλλο.

ΦΛΕΡΗΣ — Ὅπου θέλεις, παιδί μου. Ὅτι θέλεις. Ἡ ζωὴ μου εἶναι δική σου τώρα. Ἔλα ὅμως. Ἔλα. Πᾶμε κάτω. Ἐδῶ μέσα εἶναι πληκτικά. Ἀρχίζει νὰ σκοτεινιάζη.

Τὴν ἀγκαλιάζει καὶ τὴ σέρνει πρὸς τὴ μεσιανὴ θύρα.

ΔΩΡΑ — Ἐνῶ φεύγουν. Ὡστε αὔριο, ἔχω τὸ λόγο σας. Θὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὸν ἥλιο πὺν θ' ἀνατεῖλῃ...

Φεύγουνε.

ΑΥΛΑΙΑ